

Fair business

Winst maken en nog eens winst maken. Voor commerciële ondernemingen is dit nog steeds de voornaamste doelstelling. Maar bij de productie zullen zij óók met andere zaken rekening moeten houden, het milieu bijvoorbeeld. Ondernemingen, die milieubewust te werk gaan, hebben vaak een goede naam in de maatschappij, zowel nationaal als internationaal. Niet alleen de overheid dwingt ondernemingen om maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Tal van andere nationale (bijv. de consumentenbond, vakbonden) en internationale (bijv. Greenpeace en Amnesty International) organisaties, de zogeheten stakeholders, proberen allemaal op hun eigen manier of in samenwerking met - ondernemingen ertoe te bewegen zich te houden aan maatschappelijke normen en waarden middels gedragscodes.

Doel

De bedoeling is dat je door deze opdracht meer te weten komt over het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen van bedrijven. Daarnaast leer je dat onze Heer hier in de Bijbel ook al het één en ander over heeft gezegd.

A Introductie

Bekijk de dvd/video 'Gulpens Bier' of 'Nokia in China'.

- 1** Beantwoord tijdens en/of na het kijken van de documentaire de volgende vragen.
 - a Wat sprak je aan in deze documentaire?
 - b Wat vond je minder geslaagd in deze documentaire?
 - c Wat vind je ervan om je verder te verdiepen in het onderwerp van deze documentaire: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).

2a Vorm een groepje van drie personen.

- Ieder van jullie krijgt een repetitieblaadje.
- Ieder van jullie schrijft op zijn blaadje een stelling.

Persoon 1 schrijft op:

Al dat gezeur over maatschappelijk verantwoord ondernemen is gewoon dikke onzin.

Persoon 2 schrijft op:

Als ik een eigen bedrijf had zou alles er maatschappelijk verantwoord aan toe gaan.

Persoon 3 schrijft op:

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is meer een hobby voor niet-christenen.

- Ieder van jullie schrijft een korte reactie op de stelling die je net hebt opgeschreven.

2b Daarna geven jullie je blaadje door aan de leerling die rechts van je zit. Vervolgens schrijf je een commentaar op de reactie van de vorige leerling.

2c Geef daarna het blaadje nog een keer door aan de persoon die rechts van je zit. Je kunt nu een commentaar schrijven op de twee reacties die de andere leerlingen uit jullie groepje op de stelling hebben geschreven.

2d Geef tenslotte je blaadje nog een keer door aan de leerling die rechts van je zit.

B De kern van de zaak

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Waar gaat het allemaal om? In plaats van de term MVO hoor je ook wel het woord duurzaamheid. Dat betekent dus hetzelfde als MVO.

In het tijdschrift Mijn Jumbo van de Jumbo Supermarkten nr. 9 (september 2008) stond de volgende omschrijving van duurzaamheid: *"Duurzaam ondernemen is een langdurige belofte aan de huidige en nieuwe generatie".*

3 Wat wordt met deze wat ingewikkelde zin bedoeld?

In de kern gaat het bij MVO om relaties. Die heb je niet alleen in je privé-leven, ook bedrijven hebben relaties. Met mensen, instellingen, organisaties, met zaken om hen heen; dicht bij of ver af. Bij MVO (of duurzaamheid) gaat het er dan om, dat een bedrijf zijn relaties op een zuivere, eerlijke, goede (= verantwoorde) manier vorm geeft.

Jumbo is niet de enige supermarkt die zich met dit onderwerp bezig houdt. Albert Heijn laat al jaren in het blad Allerhande zien, dat ze op deze punten actief zijn. Maar ook banken zoals de Rabobank en multinationals zoals Shell laten graag van zich horen op het gebied van MVO.

4 Schrijf op een vel A3 papier 6 relaties met personen, instellingen of zaken op waar een supermarktketen mee te maken heeft. Kies een leuke vorm waarin je deze relaties op je A3 vel weergeeft.

5 Schrijf bij elk van deze relaties op, hoe een supermarktketen er aan kan werken om 'people en planet' te verbeteren. Presenteer je A3 poster in de klas.

Maak bij de volgende twee vragen gebruik van bijlage 1 (checklist van relaties/zaken waarop een bedrijf MVO- beleid kan voeren).

6 Vorm een groepje van vier personen. Zoek een bedrijf uit waar je een interview met de bedrijfsleider/manager kunt houden over de mate waarin dat bedrijf zich met MVO bezig houdt. Maak eerst een vragenlijst. Maak een verslag van het interview van 2 A-viertjes.

7 Zoek op internet de site van een bekend bedrijf op. Geef aan de hand van de checklist een beeld van wat dit bedrijf aan MVO doet. Raadpleeg hierbij vooral de bedrijfs(ethische) code van het bedrijf die je op de site aantreft. Maak hiervan een verslag van maximaal 2 A-viertjes.

Tips: www.enviroreporting.com
www.jaarverslag.com www.oesorichtlijnen.nl
www.mvonderland.nl

C De weerbarstige praktijk

Lees onderstaand artikel over duurzaamheid of MVO:

Amsterdam - Nederlandse ondernemingen hebben duurzaam ondernemen in theorie hoog in het vaandel staan. De praktijk wijst echter uit dat slechts 40 procent van de ondernemers er regels voor heeft opgesteld. Dat blijkt uit een zogeheten [Duurzaamheidsbarometer](#) van het accountantsbureau Pricewaterhouse Coopers. Bijna 60 procent van de ondervraagde directeuren en managers voelt een toenemende druk om duurzaam te ondernemen. "De drijfveren zijn opvallend genoeg toch vaak nog defensief van aard en met name gericht op reputatieschade en afbreukrisico", zeggen onderzoekers. (Bron: Nederlands Dagblad 27 juni)

8a Waar gaat het in dit artikel om?

b Waarom gaan volgens dit artikel bedrijven iets doen aan MVO? (kijk naar de laatste zin)

Je hoort op TV of leest in de krant regelmatig berichten over bedrijven die in de praktijk niet maatschappelijk verantwoord bezig zijn. Denk aan de arbeidsomstandigheden en beloning bij de Aldi, absurde salarissen van sommige topmensen, woekerpolissen (wat zijn dat?) enz.

9 Zoek vier krantenartikelen op van gevallen waarin bedrijven duidelijk niet maatschappelijk verantwoord bezig zijn. Schrijf bij elk artikel een kort commentaar. Geef daarin aan om welke relatie van het bedrijf het gaat en wat het bedrijf verkeerd doet. Maak van de artikelen en commentaren een net verslag.

10 Maak een ganzenbord over Unfair Business. Verwerk daarin op een creatieve manier voorbeelden van slechte behandeling van arbeiders, oneerlijke beloning, slechte omgang met of zelfs uitbuiting van klanten, leveranciers, crediteuren, overheid, belastingdienst, het UWV (het oude arbeidsbureau), aandeelhouders, debiteuren, concurrenten, banken, verkeerd omgaan met reclame, verkeerde houding naar de maatschappij als geheel.

11 Werk een rollenspel schriftelijk uit. Daarin moeten een aantal relaties van de checklist van bijlage 1 aan bod komen. In het rollenspel moet je laten zien hoe een (zelf verzonden) bedrijf op oneerlijk, onverantwoordelijk wijze met deze relaties omgaat.

de Volkskrant

Nieuws Opinie Cultuur Opmerkelijk Video Service

Binnenland Buitenland Economie Sport Kunst Wetenschap

'BP houdt informatie olielek achter'

Van onze redactie op 20 augustus '10, 11:30, bijgewerkt 20 augustus '10, 11:45

Op de Golf van Mexico werken schepen aan een permanente oplossing voor het olielek: het boren van een 'relief well'. (AP)

AMSTERDAM - Oliemaatschappij BP houdt informatie achter over de olieramp in de Golf van Mexico. Die beschuldiging uit Transocean, eigenaar van het olieboorplatform dat eind april zonk na een explosie.

D De Bijbel open

Zouden christelijke ondernemers het beter doen op het gebied van MVO dan niet christelijke bedrijven? Is er misschien zelfs sprake van zoiets van Christelijk Verantwoord Ondernemen (CVO)? Een aantal christelijke organisaties houdt zich daar in ieder geval wel mee bezig. Bijvoorbeeld Kamphorst bv uit Amersfoort. Bij CVO werkt een christelijke ondernemer ook aan eerlijke, goede, zuivere bedrijfsrelaties. Maar bij het invullen van wat eerlijk, goed en zuiver is laat hij zich leiden door de Bijbel.

In het boekje 'Levensbeschouwing en management' van F.H. Thijssen lezen we over de christelijke manager:

- a Wees je bewust van je relatie tot God.
- b Wees een dienend leider! Laatje leiden door liefde tot God en tot de naaste; acht anderen uitnemender dan jezelf.
- c Wees rentmeester in Gods schepping.
- d Wees helder, geef informatie over het bedrijf, leg verantwoording af.
- e Zoek naar harmonie tussen bedrijfsdoelen als winstbestemming, personeelsbeleid en maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- f Biedt kansen aan zwakkeren.
- g Wees een goed voorbeeld: rechtvaardig, eerlijk, trouw consequent, betrouwbaar.
- h Bevorder de ontwikkeling van je medewerkers: naar buiten (gezin, kerk e.d.) en naar binnen (werkinhoud, cultuuropdracht).
- i Streef naar een rechtvaardige beloning.
- j Erken en hou rekening met de gevolgen van de zondeval.
- k Ken jezelf: je capaciteiten, pluspunten en minpunten; hou daar rekening mee.
- l Wees dienstbaar naar de samenleving.
- m Draag verantwoording voor je medewerkers.
- n Bevorder een christelijke cultuur.
- o Laat je niet meeslepen door de bedrijfscultuur van de wereld.

12 Schrijf achter elk van de bovenstaande uitspraken op welke van de relatie of relaties uit de checklist van bijlage 1 die uitspraak van toepassing is.

In de Bijbel zijn heel wat Bijbelteksten die rechtstreeks of zijdelings verband houden met MVO.

13 Hieronder staan een flink aantal teksten.

- Schrijf achter elke tekst in kolom A voor welke relatie of relaties van een bedrijf (zie checklist bijlage 1) die tekst van belang is.
- Schrijf in kolom B op, wat elke bijbeltekst zegt over hoe een bedrijf zich in zijn relaties zou moeten gedragen.

	A. Voor welke relaties van belang?	B. Wat zegt de tekst over de relaties van een bedrijf?
Exodus 21: 28-34		
1 Samuël 30: 23,24		
Efeziërs 6: 9		
Kolossenzen 4: 1		
Mattheus 7: 12		
Genesis 2: 15		
Exodus 23: 5		
Deuteronomium 5: 12-15		
Spreuken 11: 24		
Spreuken 10: 9		

Psalm 37: 21		
Spreuken 11: 1,3		
Spreuken 3: 27,28		
Filippenzen 2: 4		
Jakobus 5: 4		
Spreuken 12: 22		
Lukas 19: 8		
Romeinen 13: 6,7		
Lukas 16: 10,11		
Spreuken 3: 32		

E Slotopdracht

Je gaat in groepjes van vier een eindopdracht maken om dit onderwerp af te sluiten. Je mag daarbij kiezen uit een van de onderstaande opdrachten:

14 Schrijf voor een week 7 dagopeningen over het onderwerp CVO. Kies daarbij per dag een bijbeltekst, een lied, een aandachtspunt voor een gebed. Schrijf een overdenking bij elke bijbeltekst.

15 Schrijf een betoog over CVO dat je zou kunnen houden op een avond voor christelijke ondernemers. (+/- 250 woorden)

16 Schrijf vier brieven aan de bedrijven waarvan je in vraag 10 een krantenknipsel hebt ingebracht. Geef elk bedrijf een advies. Namelijk op welke punten ze moeten verbeteren en hoe ze dat moeten doen. Met als doel om meer christelijk verantwoord te gaan ondernemen. Onderbouw je advies met Bijbelteksten.

17 Maak een bedrijfsprotocol met 10 huisregels voor een christelijke onderneming, een soort 10 geboden voor CVO. Geef bij elke huisregel een verwijzing naar een Bijbeltekst die voor die huisregel van belang is. Verwerk deze huisregels in een fraaie poster.

18 Maak een ganzenbord over Fair Business. Verwerk daarin op een creatieve manier voorbeelden van eerlijke behandeling van arbeiders, eerlijke beloning, betrouwbare omgang met klanten, leveranciers, crediteuren, overheid, belastingdienst, het UWV (het oude arbeidsbureau), aandeelhouders, debiteuren, concurrenten, banken, goed omgaan met reclame, een positieve houding naar de maatschappij als geheel. Verwijs bij elk voorbeeld dat je in het spel opneemt naar een passende Bijbeltekst.

Bijlage 1

Checklist van relaties die van belang zijn bij MVO of CVO:

- Klanten
- Personeel
- Aandeelhouders/mede-eigenaars
- Concurrenten
- Leveranciers
- Mensenrechten
- Overheid
- Maatschappij in het algemeen
- Milieu
- God